Oranje charmeoffensief na koninklijke uitglijders

Vorst lijkt weer op zijn burgers bij bezoek aan Haagse voetbalstraat

door **Wouter de Winther**

DEN HAAG Het verrassingsbezoek van koning Willem-Alexander aan de 'oranje' Marktweg in Den Haag leverde deze week mooie, maar ook zeldzame plaatjes op. De vorst gaat wel vaker onaangekondigd op bezoek, maar het halve volksfeest dat deze visite opleverde, was bijzonder. Een publiciteitsoffensief ontluikt dat de koninklijke uitglijders van het coronajaar moet doen vergeten.

„Het is zo belangrijk dat dit gebeurt! Na de coronatijd iedereen weer samen!" Aan het woord: de koning bij zijn visite aan de Haagse Marktweg op donderdagmiddag. Midden in EK-tijd: dé Oranje in de Oranjestraat van Nederland! Het leverde prachtige plaatjes op. Voor de verraste bewoners, maar ook voor het koningshuis.

De aanraakbaarheid van onze monarchie is misschien wel de belangrijkste pijler waar ze op rust. Veel Nederlanders houden van Oranje, maar die sympathie kan als sneeuw voor de zon verdwijnen als ze het gevoel krijgen dat de paleisbewoners zich gedragen alsof ze belangrijker zijn dan de rest van het land.

Het koningshuis kent door de jaren heen vaker pieken en dalen, maar steunpilaren van de monarch weten dat het uiteindelijk de druppel is die de steen uitholt. Oftewel, té veel negatieve publiciteit kan het draagvlak stelselmatig ondergraven. En dat willen ze niet ten paleize, bleek al eens toen toenmalig koningin Beatrix zich in klein gezelschap liet ontvallen dat zij en haar familie dit 'nog heel lang willen doen'.

En dus viel al tijdens het afgelopen coronajaar achter de royale schermen te horen dat koning en koningin niet konden wachten tot ze weer konden doen waar ze om geroemd worden: het land in gaan, zich betrokken voelen en een verbindende factor zijn. Daarom ook de woorden van de koning donderdag: 'Iedereen weer samen.'

De bewoners van de Marktweg vonden het prachtig, net als veel Nederlanders vorige week ook al positief verrast werden door het koningshuis. Toen bleek prinses Amalia een brief naar premier Rutte te hebben geschreven. De boodschap: ik hoef voorlopig geen kapitalen van de belastingbetaler.

Groots gebaar

„Ik vind dat ongemakkelijk zolang ik daar weinig als tegenprestatie tegenover kan stellen en andere studenten het zoveel moeilijker hebben, zeker in deze onzekere coronatijd", schreef de prinses.

Niemand die hoeft te vrezen dat Amalia de komende jaren op een houtje hoeft te bijten. Maar het gebaar was groots, want het was de Tweede Kamer die het geld voor haar had klaargezet. In de bevolking landde dit evenwel niet goed, wat de nogal afgeschermde kroonprinses automatisch op een publicitaire achterstand zou hebben gezet vanaf haar achttiende verjaardag in december.

Nu oogstte ze geen hoon, maar sympathie, die handig afstraalde op de rest van het gezin. Op het paleis, waar vorig jaar haar vader nog excuses maakte voor het beschamen van het vertrouwen van de burgers, leek men inderdaad niet doof voor gevoelens in de samenleving.

'Het is zo belangrijk dat dit gebeurt!'

De adviseurs van de koning hebben de afgelopen maanden dan ook niet stilgezeten. Er is een stevige interne evaluatie gekomen na het publicitaire drama van de Griekenland-vakantie. Conclusie was dat er veel zaken tegelijk misgingen. Sommige dingen hadden voorkomen kunnen worden, als er beter over was nagedacht.

Op andere zaken kon iets minder goed geanticipeerd worden, bijvoorbeeld de opmerking van minister Ferd Grapperhaus (Justitie) dat Nederlanders hun herfstvakantie toch maar vooral dicht bij huis moesten zoeken.

Rond datzelfde ogenblik reed het koninklijke gezin de startbaan van Schiphol op.

Bij de tijd

De Griekse tragedie versnelde een zoektocht die al langer liep, namelijk hoe het koningshuis in een veranderende publicitaire wereld bij de tijd kan blijven. Dezer dagen verkent de Rijksvoorlichtingsdienst bij een aantal journalisten hoe zij hier tegenaan kijken en of hier modernisering mogelijk, gewenst en haalbaar is.

Dan gaat het bijvoorbeeld over de mediacode die het privéleven van de Oranjes moet afschermen, maar ook over de manier waarop verslag kan worden gedaan van hun werk. En hoewel de waardering voor de media door Oranje-generaties heen niet altijd om over naar huis te schrijven is; ze kunnen ook niet zonder, zeker niet anno 2021.

En dus verschenen koning en koningin zondag bij de eerste EK-wedstrijd. Het fragment van een bijzonder juichmoment van Willem-Alexander, met een bedenkelijk kijkende Máxima, is op het eerste gezicht wellicht niet zo flatteus, het liet de Oranjes zien zoals vele Nederlanders ze graag zien. Als mensen die ook niet onfeilbaar zijn. Net als de handenschudderij en het niet houden van anderhalve meter afstand op de Marktweg. Het was gedrag zoals steeds meer Nederlanders de afgelopen tijd tonen, zeker nu de coronacrisis op zijn retour lijkt.

Kabinetsleden mogen dan vrijdag wel plichtmatig hebben gezegd dat de regels voor iedereen gelden; de koning ging op zijn bezoek op in de menigte die het anders deed.

Hij leek weer op zijn burgers, in plaats van boven hen te staan. Charmeoffensief (voorlopig) geslaagd.

Koning Willem-Alexander had het zichtbaar naar zijn zin bij zijn onaangekondigde bezoek aan de Haagse Marktweg. Daarbij vergat hij in zijn enthousiasme soms echter de coronaregels.
FOTO'S ANP/HH

Deze 'boks' was dan weer wél coronaproof!

(advertentie)

bolderman.nl
Boek nu met ons Garantiepakket!*
✔ Geld-terug-garantie ✔ Repatriëringsgarantie ✔ Zekerheid via SGR

5 dagen
Moezel en Rijn all-inclusive
v.a. slechts 369,-
Vertrekdata: 5, 17 juli / 2, 30 aug / 11, 27 sept / 25 okt etc.

8 dagen
Nauders in Tirol en Bernina Express
v.a. slechts 369,-
Vertrekdata: 10, 17, 24, 31 juli / 7, 14, 21, 28 aug / 4, 11, 18 sept etc.

10 dagen
Istrië, Opatija
v.a. slechts 399,-
Vertrekdata: 5, 12, 19, 26 juli / 23, 30 aug / 6, 13, 20, 27 sept / 4 okt etc.

10 dagen
Gardameer, Verona en Venetië
v.a. slechts 499,-
Vertrekdata: 5, 12, 19, 26 juli / 2, 9, 16, 23, 30 aug / 6, 13, 20, 27 sept etc.

12 dagen
Rondreis Polen
v.a. slechts 599,-
Vertrekdata: 5, 19 juli / 2, 16, 30 aug / 13, 27 sept / 11, 25 okt etc.

12 dagen
Corsica en Sardinië
v.a. slechts 799,-
Vertrekdata: 30 aug / 13, 20, 27 sept / 4, 11, 18 okt etc.

Bij Bolderman aanbetalen niet verplicht!
bolderman.nl
Brochure en boekingen: (0318) 58 09 58 www.bolderman.nl
Drukfouten en prijswijzigingen voorbehouden. * Bekijk de voorwaarden op onze website.
Prijs p.p. o.b.v. 2 pers. kamer excl. Calamiteitenfonds, reserveringskosten & SGR-bijdage

„Op alle mogelijke manieren probeert men de Europese uitspraken buiten de deur te houden", stelt Kees Pieters van NederWind, dat 82 burgergroepen vertegenwoordigt. „Dat is schrijnend. In plaats van voor burgers op te komen en hen te beschermen tegen overlast, kiest het ministerie uitsluitend voor de belangen van de windindustrie."
EIGEN FOTO

KOP IN HET ZAND

'Ministerie doof voor Europa bij windmolens'

door **Edwin Timmer**

DEN HAAG Het ministerie van Economische Zaken & Klimaat tracht sinds 2018 te voorkomen dat het Europese Hof zich uitspreekt over de vraag of strengere milieuregels ook van toepassing zijn op Nederlandse windparken.

Dat blijkt uit interne e-mails tussen het ministerie van EZK, advocatenkantoren, provincies en de koepel van windenergiebedrijven NWEA. Ze zijn openbaar gemaakt dankzij Netwerk NederWind, dat een beroep deed op de Wet Openbaarheid van Bestuur.

„Op alle mogelijke manieren probeert men de Europese uitspraken buiten de deur te houden", stelt Kees Pieters van NederWind, dat 82 burgergroepen vertegenwoordigt. „Dat is schrijnend. In plaats van voor burgers op te komen en hen te beschermen tegen overlast, kiest het ministerie uitsluitend voor de belangen van de windindustrie."

In e-mails uit november 2018 tussen EZK en advocatenkantoor Pels Rijcken blijkt dat het ministerie de vraag om opheldering aan het Europese Hof ziet als een risico voor het halen van het doel voor hernieuwbare energie. Dat aandeel zou in 2020 op 14 procent moeten uitkomen, maar op dat moment lijkt dat erg lastig omdat de 'realisatie van wind op land iets achterblijft'.

„Een prejudiciële procedure (vragen aan het Europese Hof, red.) duurt over het algemeen zo lang, dat er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat een uitspraak pas in of na 2020 afkomt", schrijft het ministerie. „Dan is het te laat om de doelstellingen nog te realiseren."

Bom

Advocaat Peter de Lange, die vorig jaar een kort geding startte tegen een groot windpark in de Veenkoloniën, stelde in september dat de arresten van het Hof in de zaken d'Oultremont (2016) en Nevele (2020) een bom betekenen onder bestaande en nog te bouwen Nederlandse windparken. De verplichte bescherming van mens en milieu, zoals die voortvloeit uit Europese regels, is in Nederland 'een wassen neus', meent hij.

Alles draait om de vraag of de vergunningverlening vanuit het Activiteitenbesluit wel voldoet aan Europese regels. Vergunningen voor windparken worden verstrekt op basis van vaste geluidsnormen met maximale jaargemiddelden. Maar die normen zelf zijn nooit getoetst op hun milieueffect.

Volgens De Lange volgt uit de Europese uitspraken dat een toets van die normen vooraf wel had gemoeten.

'Men is bang dat parken moeten worden stilgezet'

Het kort geding tegen windpark Drentse Monden en Oostermoer en de media-aandacht zorgden voor onrust onder provincies en gemeenten. Zo vraagt de provincie Utrecht op 9 oktober aan EZK om 'ondersteuning'. De provincie Flevoland spreekt op 8 oktober in een e-mail van 'best spannende materie'. Een jurist van de gemeente Houten ziet op 30 juni 2020, vlak na het Nevele-arrest, de bui hangen: 'Deze zaak ging niet direct over Nederland of een van onze windparken, maar heeft wel gevolgen voor alle lidstaten en dus ook voor Nederland, en waarschijnlijk ook voor onze windparken.' De schrijver houdt zelfs rekening met 'nietigverklaring' van vergunningen, ook als blijkt dat 'de uitvoering van het windturbineparkproject al is gestart of zelfs al is afgerond'.

EZK kiest, in overleg met onder meer advocaten en windkoepel NWEA, echter een andere lijn. In een lijst met vragen en antwoorden die EZK naar provincies stuurt, stelt ze: 'Het arrest Nevele heeft specifiek betrekking op de Vlaamse regelgeving, niet op het Nederlandse Activiteitenbesluit. We zijn daarom van mening dat dit arrest geen gevolgen heeft voor het Nederlandse stelsel'.

De lobbyclub van de windindustrie NWEA schrijft op 14 september aan EZK: 'Dank voor de woordvoeringslijn.' Advocaat De Lange ziet zijn vermoeden bevestigd dat Rijk, industrie en lagere overheden samen optrekken om een Europese check van onze milieuregels te voorkomen. „Men is bang dat Nederland een tik op de vingers krijgt, en dat windparken straks moeten worden stilgezet."

De Raad van State krijgt opnieuw de kans om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof. In de zomer spreekt ze zich uit in een zaak over windpark Goyerbrug in Houten.

Pieters proeft uit de stukken allesbehalve een 'nieuwe bestuurscultuur'. „Niemand is bezig met de belangen van de burger."

Waterdrama met luchtkussen

KAPEL-AVEZAATH Een minderjarig meisje is overleden aan de gevolgen van de verwondingen die ze opliep bij een ongeluk bij een recreatieplas in het Gelderse Kapel-Avezaath. Het ongeval gebeurde woensdag bij een luchtkussen op het waterpark bij een camping.

Het meisje werd nog wel gereanimeerd en naar het ziekenhuis gebracht. De politie maakte vrijdagochtend bekend dat ze is overleden. De politie doet samen met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NWVA) bij de plas onderzoek naar de oorzaak van het ongeluk.

Eigenaar Peter Kabalt van recreatieoord In den Boogaard is compleet uit het veld geslagen, vertelt hij aan De Telegraaf. „Het is heel triest. Niemand heeft dit voorzien. Het is verschrikkelijk voor iedereen die erbij betrokken is geweest. Een groot drama."

Hoe het fatale ongeval kon gebeuren, is nog niet duidelijk.

Kabalt: „Het is voor ons momenteel onduidelijk wat er precies is gebeurd. Daarom kunnen we er nu niets over zeggen. Maar het is voor de betrokkenen natuurlijk gigantisch. Iedereen is hier helemaal lamgeslagen", vertelt de eigenaar. „We zijn nu twee dagen compleet dicht. De vaste gasten kunnen gewoon op de camping verblijven. Maar we nemen nu geen dagjesmensen aan. Ook de horeca is gesloten. Daarna moeten we maar weer eens kijken wat we gaan doen."

Een groot aantal mensen heeft het ongeluk zien gebeuren.

VOOR LEVEREN 50 MLN. VACCINS

Meer tijd AstraZeneca

BRUSSEL AstraZeneca hoeft de EU minder snel coronavaccins te leveren dan de Europese Commissie eist. De EU mag voor eind september nog eens 50 miljoen vaccins verwachten, heeft de rechtbank in Brussel volgens de Commissie vrijdag bepaald.

De Europese Commissie wilde dat de Brits-Zweedse fabrikant veel meer zou leveren. Voor iedere dag dat de vaccins op zich zouden laten wachten, eiste zij een schadevergoeding die in totaal in de miljarden zou kunnen lopen.

KABINET VERSOEPELT DE REGELS

Knuffelen in bajes mag

DEN HAAG De coronaregels voor zware jongens in de gevangenis worden vanaf komende maandag versoepeld. Vanaf dat moment hoeven nieuwe gevangenen minder lang in quarantaine, mogen tbs'ers weer op verlof en is er op sommige locaties weer 'kort knuffelcontact' toegestaan.

Dat heeft het demissionaire kabinet besloten. „Inmiddels heeft iedereen de gelegenheid gehad om zich te laten vaccineren", legt minister Sander Dekker (Rechtsbescherming) uit in een brief aan de Tweede Kamer.

Vrijdag waren er nog zeven gevangenen besmet. De komende tijd wil Dekker stapsgewijs verder versoepelen. Volgens de VVD-bewindsman was de impact van de pandemie 'aanzienlijk' en hebben de maatregelen 'veel' van de gedetineerden gevraagd.

DE WEEK VAN WIEGEL

Eind vorige week stonden de kranten vol met Pieter Omtzigt die het CDA en zichzelf beschadigd heeft. Dat is te betreuren. De fout ligt niet aan één kant. Ik leef mee met het CDA en al die kiezers. Ik wens hun toe dat ze zich herstellen.

Nu vooruitkijken. Dat is de enige weg. Het CDA kan niet anders doen dan verder gaan met het proberen een nieuw kabinet te vormen. Ons land moet geregeerd worden. De gesprekken onder leiding van de informateur gaan verder. Hoofd koel houden. Dat eist het land.

Ik kijk ook met belangstelling naar het optreden van politici in de media. Vooral Hoekstra van het CDA weet hoe dat moet. Hij ging na een ontvangst door de informateur direct naar de pers. Die schreef dat Hoekstra vertelde dat hij er niets voor voelde om GL en de PvdA in het kabinet te hebben. Die boodschap werd meteen begrepen. In een krant stond als kop: 'Hoekstra grijpt z'n kans, dat smaakt naar meer'. De Telegraaf schreef daar iets moois over: 'Kaag-coalitie staat op instorten'.

En de scherpe Wouter de Winther voegde daaraan toe dat Hoekstra vond dat de „zwijgzame" VVD-leider Mark Rutte onder druk moest worden gezet om zich ook af te zetten tegen een links blok. Dat gebeurde en Rutte voelde zich genoodzaakt Hoekstra's afkeer te volgen.

Zo werkt de politiek als je het strategisch weet te spelen! Ik heb daar met opgewekte blik naar gekeken.

